

Základní škola Světica, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola Světica

Základní škola Světica, příspěvková organizace, U Hřiště 151, 251 01 Světica	
Školní vzdělávací program ŠD	
Č.j.: ZŠ 198/2022	
Spisový znak: 1.1.3.	Skartační znak: A10
Platnost od: 1. 9. 2022	Účinnost od: 1. 9. 2022
Schválil: Mgr. Bc. Pavla Žižková, ředitelka školy	
Pedagogická rada projednala dne: 31. 8. 2022	

Název programu: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Motivační název:	„Jediná cesta k vědění je činnost.“ (G. B. Shaw)
Název školy:	Základní škola Světica, příspěvková organizace IČO: 71295151
Adresa školy:	U Hřiště 151, 251 01 Světica
Ředitelka školy:	Mgr. Bc. Pavla Žižková
Zástupce ředitelky pro 1.stupeň :	Mgr. Olga Kozačová
Kontakty:	735 755 560
E-mail:	skolasvetice@skolasvetice.cz
Webové stránky:	http://www.skolasvetice.cz
Údaje o zřizovateli:	Obec Světica, okres Praha - východ U Hřiště 151, Světica, 251 01 IČ: 00240826
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2022

Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost

Oddělení školní družiny využívají prostory učeben a jídelny ZŠ Světica a jejich materiální vybavení. Účastníkům školní družiny jsou k dispozici deskové a společenské hry, knihy, tabule a křídly, výtvarné potřeby a pomůcky. Vychovatelky školní družiny využívají také dostupné prostory kulturního domu, kterými jsou tělocvična a místnost pro spolky. Účastníci školní družiny mohou navštěvovat obecní knihovnu, fotbalové hřiště místního sportovního klubu, dětské hřiště v blízkosti školy a školní pozemek za budovou školy. Účastníci družiny pravidelně tráví odpolední čas také v přilehlém lese.

Personální podmínky

Chod školní družiny zajišťují celkem čtyři plně kvalifikované vychovatelky, které se zajímají o své další vzdělávání a zúčastňují se různých kvalifikačních zvyšujících seminářů.

Ekonomické podmínky

Úhrada poplatku za školní družinu se řídí ustanovením zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a vyhlášky č. 109/2011 Sb., o zájmovém vzdělávání. Ředitelka školy vydává vnitřní směrnici školy, která určuje pravidla pro úhradu ŠD.

Podle vnitřní směrnice o stanovení výše úplaty na částečnou úhradu nákladů školní družiny, platné od 1. 9. 2018, stanovila ředitelka školy výši příspěvku na 300,- Kč měsíčně. Rodiče hradí částku ve dvou platbách (září až prosinec 1200,- Kč, leden až červen 1800,- Kč). Částka za 1. pololetí je uhrazena do 30. 9. stávajícího školního roku, částka za 2. pololetí do 31. ledna následujícího školního roku. Do zprávy pro příjemce bude uvedeno jméno dítěte a účel platby. Variabilní symbol 3111.

Příspěvek hradí plátce v plné výši od doby nástupu dítěte do ŠD i při nepravidelné docházce v jednotlivých měsících roku, a to až do ukončení docházky dítěte do zařízení. Při absenci dítěte do jednoho měsíce ve ŠD se příspěvek nevrací.

V případě, že dojde k odhlášení dítěte z docházky ve ŠD v průběhu školního roku, platba se nevrací.

Úplata je prominuta žákovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek, který podle zvláštního právního předpisu pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba.

Úplata je prominuta žákovi, pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči podle zvláštního právního předpisu a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena.

Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a nabízí zájmové vzdělávání formou vzdělávacích a spontánních činností, přípravou na vyučování, odpočinkem a relaxací, výchovou, hrou a individuální prací.

Úkolem ŠD je posilování daných klíčových kompetencí a jejich upevňování dle možností jednotlivých dětí. Zvláště se věnujeme kompetencím k trávení volného času, k řešení problémů, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním. Důraz klademe na schopnost aktivně trávit volný čas. U účastníků ŠD podporujeme otevřenou komunikaci, dobré vztahy k lidem a přírodě. Učíme je chránit si své zdraví. Rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.

Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti každého dítěte. Vedeme účastníky ŠD k estetičnosti a tvořivosti.

Chceme, aby školní družina byla pro všechny příjemná a napomáhala k vytváření vhodného rozvíjejícího klimatu.

Cíle ŠVP školní družiny

- Rozvoj osobnosti člověka odolného vůči negativním vlivům, který najde své místo ve společnosti a který bude znát svou cenu.
- Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo).
- Získání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží, aj.
- Rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách.
- Posilování sebeobslužných návyků u účastníků ŠD – návyk osobní hygieny (pravidelné mytí rukou, kultura stolování, používání WC, chování při infekčním onemocnění...), návyk péče o pořádek a čistotu prostředí (udržování pořádku v hračkách, knihách a vybavení ŠD), návyk jednání s lidmi (požádat o něco, poděkovat, omluvit se, zeptat se, získat informace, předat informace).
- Osvojit si základy slušného chování.
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie – Úmluva o právech dítěte.
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Výchova k smysluplnému využívání volného času.
- Společně prožívat radostné chvíle.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Naše ŠD respektuje individualitu každého dítěte a snaží se vytvořit přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami aktivně spolupracujeme s rodiči, školou, popřípadě s PPP a dalšími odbornými pracovišti. Dle stupně a charakteru jeho handicapu umožňujeme začleňování do volnočasových aktivit.

Pro rozvoj nadaných jedinců ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Vychovatelky eliminují možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku, dále pak v průběhu školního roku a před každými prázdninami. Vychovatelky na začátku školního roku seznámí děti s provozními řády využívaných prostor (učebny, ostatní prostory školy a její pozemky, prostory OÚ – obecní knihovna, tělocvična, místnost pro spolky, hřiště). Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim. Ve školní družině je umístěna lékárnička, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka ŠD.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Účastníci jsou do ŠD přijímáni na základě vyplněných údajů na zápisním lístku. O přijetí nebo nepřijetí do ŠD rozhoduje ředitelka školy. O ukončení vzdělávání ve ŠD může požádat písemně zákonný zástupce účastníka nebo o něm rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vychovatelky ŠD z důvodu porušování vnitřního řádu ŠD nebo školního řádu školy.

Kritéria přijímání dětí ze 4. ročníku:

- volná kapacita v ŠD
- dojíždění z jiné obce
- oba zákonní zástupci jsou v pracovním poměru
- celodenní pobyt v ŠD
- sourozenci v nižším ročníku

Organizace a formy vzdělávání ŠD

- Pravidelné výchovné (každodenní činnost přihlášených žáků, organizované aktivity).
- Příležitostné výchovné (besídka, divadelní představení, apod.).
- Spontánní činnosti (průběžné aktivity, vlastní činnost účastníků, rozhovory).
- Odpočinkové činnosti (poslechové činnosti, aktivní odpočinek, individuální hry).
- Rekreační činnosti (kompenzace jednostrannou zátěží během školního vyučování).
- Příprava na vyučování (didaktické hry, činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování). Po dohodě s rodiči a třídními učiteli se někteří účastníci ŠD mohou sami věnovat práci na domácích úkolech, a to pouze po 15. hodině, kdy je možnost připravit pro ně klidné vyhovující prostředí.
- Zájmové činnosti (výtvarné, rukodělné, pohybové a tělovýchovné, přírodní a vlastivědné, literární – dramatické, zpěv, tanec, hudba).

ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost účastníka ŠD, umožňují jim seberealizaci a kompenzaci

možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

Metody práce

- Tematické vycházky
- Didaktické hry
- Diskuze
- Vypravování
- Společná četba knih
- Komunitní kruh
- Výlety
- Výtvarné, pohybové a hudební vyjadřování
- Kultura – knihovna, kulturní programy
- Sportovní aktivity

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky ŠD činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času.

Navazujeme tak na kompetence pro školní výuku stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- **Kompetence k naplnění volného času:** Účastník účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy.
- **Kompetence komunikativní:** Účastník ŠD komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje bez ostychu s okolím. Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami. Vyjadřuje vlastní názor. Z informací předkládanými sdělovacími prostředky si umí vybírat.
- **Kompetence k řešení problémů:** Účastník ŠD umí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tato rozhodnutí odpovědnost. Rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává pílí a houževnatostí.
- **Kompetence občanská a pracovní:** Účastník ŠD vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD. Respektuje kulturní hodnoty národa, etnika a sociální skupiny.
- **Kompetence sociální:** Účastník ŠD plánuje, organizuje, řídí a hodnotí. K povinnostem přistupuje odpovědně. Dokáže přijmout kompromis. Respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu. Odhaduje rizika svých nápadů. Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

- **Kompetence k učení:** Své zkušenosti umí uplatňovat v praktických situacích. Dokončí započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Získává vědomosti z jiných zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí. Zvládá pravidla správného stolování a hygienických návyků.

Délka a časový plán

Vzdělávací program ŠD je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro účastníky ŠD prvního stupně ZŠ, tedy na pět let. Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do ŠD. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků ŠD. Školní vzdělávací program ŠD je doplněn ročním plánem. Činnost ŠD probíhá od září do června. Školní vzdělávací program ŠD je založen na dobrovolnosti.

O všech prázdninách je činnost ŠD přerušena. Kapacita ŠD: 126 dětí.

V zájmu možnosti dodržení plánovaného programu činnosti ŠD neodchází dítě ze školní družiny v časovém rozmezí 14:00 hod – 15:30 hod.

Nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka je 22, z toho individuálně integrovaných účastníků se zdravotním omezením či postižením 3.

Provozní doba ŠD

Ranní družina:	PO – PÁ:	7:30 hod – 8:15 hod
Odpolední družina:	PO, ÚT, ST, ČT:	12:00 hod – 17:00 hod
	PÁ:	12:00 hod – 16:30 hod

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

Domov a škola: Poznávání nejbližšího okolí, vycházky do okolí, orientace v terénu, výroba dárků pro členy rodiny, okruh rodiny a jejich členů, dopravní výchova – bezpečnost na cestě do školy a na vycházkách. Návštěva významných míst v regionu, seznamování s lidovými zvyky. Vytváření kladného vztahu ke škole. Dopravní značky a předpisy, naši ochránci – besedujeme o práci policie, hasičů, záchranné služby, o porušování zákona, důležitá telefonní čísla, pošta – píšeme pohledy s adresou, navrhujeme známky, když se ztratím – přehráváme scénky, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili, besedujeme o tom, jak bychom se zachovali, kdybychom našli ztraceného kamaráda. Rodina – mezigenerační vztahy, rozchody rodičů, noví partneři rodičů, noví sourozenci, péče o seniory. (Kompetence komunikační, sociální a interpersonální, občanské a k učení).

Pravidla silničního provozu: Dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty. Důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci.

Zdravý jídelníček: Sledování jídelníčku ve školní jídelně, pitný režim a dodržování pravidelného stravování, rozhovory o zdravém životním stylu, význam ovoce a zeleniny, správné uchovávání potravin. (Kompetence občanské, sociální a komunikativní).

Naše vlast: Praha – hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví. Besedy a výtvarné činnosti na téma státní symboly. (Kompetence občanské)

Lidé kolem nás

Osvojení vhodného chování a vystupování: soužití v rodině, v kolektivu třídy a družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, soužití s lidmi s handicapem, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti. Besedy o minoritách nejenom v naší zemi, o jejich kulturách a zvycích. Směřování k toleranci a multikultuře.

Mediální výchova: zamýšlíme se nad vhodností některých pořadů, porovnáváme realitu s filmem a prostředím sociálních sítí. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální, občanské, trávení volného času, k učení)

Lidé a čas

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. **Orientace v čase** – znát roční období, umět je charakterizovat (rok, měsíc týden). Orientace v historické časové ose – formou výtvarných a dalších činností poznáváme a řadíme významné historické události. Vánoční a jiné zvyky a tradice. **Lidé a minulost** – jak se vše kolem nás mění, tradice, řemesla, moderní technika. (Kompetence k naplnění volného času)

Rozmanitost přírody

Životní prostředí: Pravidla chování v přírodě, pozorování rozmanitosti živé i neživé přírody, pranostiky, třídění odpadu, výtvarné tvoření z odpadových materiálů, úklid v okolí školy. Formou hry rozvíjíme povědomí o fyzikálních veličinách a jejich praktickém využití.

Domácí mazlíčci: Vyprávíme si o svých zvířecích kamarádech, a jakou potřebují péči.

Roční období: Sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání rostlin a zvířat, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích. Formou her třídíme přírodniny dle poznávacích znaků. Sběrání a práce s rostlinným materiálem, jeho použití a zpracovávání, experimentování s barvami, vlastnosti sněhu a ledu.

Příroda je naše tělocvična: Míčové a pohybové hry, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky. (Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznání sebe sama: Poučení o zdraví, prevence nemocí, osobní hygiena, předcházení úrazů. První pomoc při drobných poraněních. Dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí. Řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana, nebezpečí návykových a jiných škodlivých látek, nebezpečí možná na sociálních sítích). Formou dramatizace nácvik přivolání pomoci, volání na tísňové linky. (Kompetence řešení

problémů a rozhodování v mezilidských vztazích). Základy sexuální výchovy odpovídající věku účastníku ŠD (prevence nebezpečí sexuálního zneužívání v rodině a na sociálních sítích). Sledování jídelníčku ve školní jídelně, pitný režim a dodržování pravidelného stravování, rozhovory o zdravém životním stylu, význam ovoce a zeleniny, správné uchovávání potravin. (Kompetence občanské, sociální a komunikativní)

Mgr. Pavla Žižková
ředitelka školy